

KVALITETSDEKLARATION

Handlagda brott

Ämnesområde
Rättsväsendet

Statistikområde
Brott

Produktkod
RV0103

Referenstid
2018

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning.....	6
2.2.3 Mätning.....	6
2.2.4 Bortfall.....	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	22
5.3 Sam användbarhet i övrigt	22
5.4 Numerisk överensstämmelse	22
Allmänna uppgifter	23
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	23
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	23
C Bevarande och gallring	23
D Uppgiftsskyldighet.....	23
E EU-reglering och internationell rapportering.....	23
F Historik.....	23
G Kontaktuppgifter.....	24

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att ge en övergripande bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott och verksamhetsresultat. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under referensperioden.

Statistiken över handlagda brott används i huvudsak som underlag för forskning och utredning, granskning, uppföljning, analys- och planering, samt för allmän information. De mest centrala användarna är: Justitiedepartementet; Riksrevisionen; Statskontoret och Riksdagens utredningstjänst; statliga myndigheter främst inom rättsväsendet; utbildningsväsendet; Eurostat, FN och andra internationella organ; kommunerna samt massmedier och allmänheten.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Under de senaste tio åren har Brå har genomfört två målgruppsanalyser, dels 2006/2007 dels 2012/2013. Det har framkommit att de övergripande användarbehoven består i; strategiska underlag för insyn i, granskning av och uppföljning av rättsväsendets verksamheter. Bedömningen är att statistiken över handlagda brott uppfyller de övergripande behoven, även om behov på utökad detaljeringsgrad finns, exempelvis av besluten som brotten handläggs med. I dagsläget uppfyller inte tillgänglig data tillräcklig kvalitet för att möjliggöra en mer detaljerad redovisning av besluten än som redovisas idag.

1.2 Statistikens innehåll

Den statistiska målstorhet som skattas är antalet handlagda brott.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen är samtliga händelser som registrerats som brott i någon av de brottsutredande myndigheternas ärendehanteringssystem med en unik brottsidentitet och där ett beslut om att avsluta handläggning av brottet registrerats under redovisningsperioden.

Statistikens intressepopulation kan, baserat på målgruppsanalyserna, antas vara utflödet av brott från de brottsutredande myndigheterna, dvs. samtliga brott som handlagts genom att beslut fattats för brottet som innebär att hanteringen av brottet avslutas.

Målobjektet är registrerade brott. Observationsobjektet utgörs av poster från de brottsutredande myndigheternas ärendehanteringssystem, där varje post motsvarar ett brott. Observationsobjekt gällande brott som registrerats av Tullverket (i huvudsak av smugglingsbrott) utgörs av poster från ärendehanteringssystemen, där varje post motsvarar en brottsmisstanke.

1.2.2 Variabler

Nedan redovisas målvariablerna för statistiken över handlagda brott. Motsvarande observationsvariabler definieras utifrån uppgifter från ärendehanteringssystemen RAR/Durtvå och Cåbra. Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om informationen om brott var korrekt registrerad, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

De huvudsakliga målvariablerna är

- Beslutstyp
- Brottstyp
- Region
- Brott med misstänkt person
- Anmälningsår

Beslutstyp - avser vilken typ av beslut som fattats på brottet.

Observationsvariabel är motiveringsid för beslut som innebär att handläggning av brottet avslutas. Om det finns flera avslutande beslut redovisas det senaste beslutet.

Brottstyp - är den typ av brott som brottet avser. Observationsvariabel är den brottskod som är registrerad på brottet/brottsmisstanken vid tidpunkt för beslutet.

Region - avser den region där den handläggande enhet finns som handlagt brottet. Observationsvariabel är utredande enhet vid registrering av det avslutande beslutet.

Brott med misstänkt person - Observationsvariabel är förekomst av minst en brottsmisstanke av graden skälig misstänkt registrerat för brottet.

Anmälningsår - Året då brottet har anmälts. Observationsvariabel är registreringsdatum för ärende som brottet är registrerat under.

1.2.3 Statistiska mått

I huvudsak utgörs statistiken av totala antal. Dessutom anges andelar, bland annat lagförings- och personuppklaringsprocent. Dessa anger andelen beslut om lagföring av utredda brott (exkl. förundersökningsbegränsade brott) respektive av samtliga handlagda brott.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken över handlagda brott redovisas efter följande huvudsakliga redovisningsgrupper:

Beslutstyp, övergripande indelningar är utredda respektive direktavskrivna brott. Undergrupper inom dessa visar personupplärade brott (åtal väckts, strafföreläggande utfärdats eller meddelad åtalsunderlåtelse), förundersökningsbegränsade brott och övriga brott.

Brott med misstänkt person, övergripande indelning är om det finns minst en skälig misstänkt person för brottet eller inte.

Anmälningssår för det handlagda brottet.

Brottskategorier, de handlagda brotten redovisas i en grövre indelning som omfattar sju breda kategorier av brott, där redovisas också några enskilda brottstyper som anses vara av särskilt samhällsintresse att följa upp. De sju förutbestämda brottskategorierna är:

- Brottsbalken 3-7 kap. Brott mot person
- Brottsbalken 8 kap. Stöld och tillgreppsbrott
- Brottsbalken 9 kap. Bedrägeribrott
- Brottsbalken 12 kap. Skadegörelsebrott
- Brott mot trafikbrottslagen
- Brott mot narkotikastrafflagen
- Övriga brott

Brottstyper, i tabellerna redovisas de handlagda brotten enligt en förbestämmd brottskatalog, där de sju brottskategorierna detaljeras i cirka 600 brottstyper.

Region, statistiken redovisas efter 7 polisregioner, vilka bestäms utifrån den handläggande enhet som har registrerat det avslutande beslutet. I de fall Nationella operativa avdelningen (NOA) eller annan nationell funktion är handläggande enhet redovisas brotten under polisregion Stockholm.

1.2.5 Referenstider

Referenstiden för statistik över handlagda brott är från 1 januari 2018 till 31 december 2018.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över handlagda brott är baserad på information registrerad i administrativa system hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan, som registreras i ärendehanteringssystemen RAR (Rationell anmälsrutin) eller Durtvå, när brottet handläggs med ett beslut registreras även det i ärendehanteringssystemet, informationen levereras till Brå. Motsvarande sker i åklagarmyndighetens och tullverkets ärendesystem och även dessa uppgifter levereras till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

På total nivå anses tillförlitligheten vara god och återspeglar väl vilka händelser som registrerats som brott, men osäkerhet förekommer för mer detaljerade nivåer.

De beslut som definieras som att handläggningen av brotten avslutas överensstämmer i de allra flesta scenarion med verksamheternas ärendehantering och användning av utrednings- och lagföringsbeslut (UoL-beslut). Tillförlitligheten påverkas när målstorheten för lägre

redovisningsnivåer skattas. Den bedöms ändå ge en generellt bra beskrivning av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott.

Tillförlitligheten i statistiken över handlagda brott påverkas enbart av systematiska fel, inte av beräkningsfel.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken över handlagda brott är en totalundersökning som bygger på administrativ data i externa system. I statistiken förekommer främst mät- och bearbetningsfel i varierande utsträckning, partiellt bortfall, samt i liten utsträckning täckningsfel. Urvalsfel är inte relevanta för produkten.

2.2.1 Urval

Statistiken över handlagda brott är totalräknad och är därmed inte behäftad med urvalso säkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Urvalsramen utgörs av de uppgifter som skickas till Brå. Rampopulationen är de registrerade brott som under referensperioden fått ett beslut som innebär att handläggningen av brottet avslutas. Brottet ska även vara registrerad med en brottskod som anger att brottet har fängelse i straffskalan.

En systematisk undertäckning utgörs av brott som handlagts hos Tullverket och där handläggningen lett till direktnedläggning eller nedläggning av förundersökning (gäller ej i de fall då handläggningen lett till ett lagföringsbeslut). Undertäckningens omfattning är okänd.

2.2.3 Mätning

Statistiken bygger på administrativa uppgifter som levereras elektroniskt till Brå. Flera av de centrala uppgifterna, exempelvis uppgifter om brott, registreras in med hjälp av bestämda klassifikationssystem. Mätfel uppstår främst i statistiken över handlagda brott om de är felspecificerade vid inmatningen. Mätfelen påverkar främst redovisningen av nivån och fördelningen av brottstyper i statistiken.

2.2.4 Bortfall

Statistiken är en totalundersökning baserat på registeruppgifter därmed förekommer inget objektsbortfall i egentlig mening. Partiellt bortfall kan förekomma men bedöms vara försumbart.

2.2.5 Bearbetning

Dataregistreringen av uppgifterna om anmälda brott sker av de brottsutredande myndigheterna i deras ärendehanteringssystem. Uppgifter från de brottsutredande myndigheterna levereras löpande till Brå enligt en förutbestämd struktur och förutbestämda regler. När uppgifterna levererats till Brå granskas de i olika skeden av bearbetningar som görs innan de godkänns för inläggning i statistikdatabasen för långtidslagring. Validering mot ett XML-schema sker redan vid inläsning av materialet i Brås kontrolldatabas.

Därtill genomförs följande typer av kontroller genom olika kontrollprogram

- *Format*, att informationen består av rätt antal tecken och rätt typ av tecken.
- *Relation*, att relationen mellan två eller flera objekt är korrekt.
- *Innehåll*, att information inte saknas, är giltig och rimlig.
- *Flöde*, att information följer kronologisk ordning, även i förhållande till tidigare inkommen information.
- *Basinformation*, att angivna värden stämmer överens med gemensamma strukturer för olika typer av basinformation.
- *Antalskontroller*, att antalet inkomna transaktioner av olika slag är rimligt i förhållande till gränsvärden, för att exempelvis upptäcka saknade transaktioner.

Materialet bearbetas efter förutbestämda principer och regler. När materialet är färdigbearbetat förs det över till statistikdatabasen för långtidslagring. Denna hantering sker veckovis. En slutlig kontroll av sammansättningen och rimligheten i statistiken görs efter det att statistiktabellerna har framställts.

Basinformation, bland annat i form av befolkningsuppgifter på olika geografiska nivåer, uppdatering av koder klassifikationssystem, läggs in i databasen för långtidslagring. De flesta basinformationsuppgifterna läggs in manuellt vilket innebär en risk för bearbetningsfel. För att minimera risken för fel genomförs bland annat granskning av inmatade uppgifter.

Det finns inga särskilda studier gjorda över eventuella bearbetningsfel i statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik över handlagda brott publiceras under tredje kvartalet. Den preliminära statistiken avser uppgifter från de första sex månaderna av året.

Den preliminära statistiken är i samtliga avseenden densamma som den slutliga statistiken, med undantag från två avvikelser.

1. I den preliminära statistiken redovisas ett prognostiserat värde för kommande helårs personupplklaringsprocent för samtliga brott, samt för ett urval av brottstyper.
2. I den preliminära statistiken redovisas inte variabeln *redovisningsår*.

Denna kvalitetsdeklaration avser endast den slutliga statistiken, se separat kvalitetdeklaration för den preliminära statistiken.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken över handlagda brott redovisas tre månader efter mättidpunkten för perioden 1 januari till 31 december.

Den eftersläpande perioden beror på en uppföljningsperiod som avser att ge en bättre täckning av statistiken.

3.2 Frekvens

Statistiken redovisas årligen.

Statistiken baseras på uppgifter från polisen, åklagaren och tullen som uppdateras löpande under året. Rapportering av anmälningsuppgifter till Brå sker varje vardag.

3.3 Punktlighet

Statistik för 2018 publiceras i enlighet med gällande publiceringsplaner. Aktuella publiceringsplaner finns på Brås och SCB:s webbplatser.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken över handlagda brott publiceras på Brås webbplats. På webbplatsen finns även definitioner samt förklaringar och anvisningar till hur man tolkar statistiken.

I samband med att helårsstatistiken publiceras ges ett statistikanslag ut.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Tillgång till statistik som efter andra typer av redovisningsgrupper eller andra nivåer kan beställas från Brå med beaktande av kvalitet och statistiksekretess. Tillgång till rådata är möjligt för forskningsändamål med godkänd etikprövning. Kostnader för detta uppgår till cirka 928 kr (exkl. moms) per arbetstimme för framställning. För ytterligare information kontakta statistik@bra.se.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras huvudsakligen i Exceltabeller. Tabellerna kompletteras med en sammanfattning som innehåller beskrivande text, kommentarer och diagram.

4.4 Dokumentation

Förutom föreliggande dokumentation finns beskrivning av statistiken i anslutning till webbplatsen där statistiken publiceras. Stöd för förståelse och tolkning finns även tillgängligt i den kompletterande sammanfattningen som uppdateras vid varje publiceringstillfälle.

För användarna finns även publikationen "*Handlagda brott – Att använda och tolka den nya statistiken*" (URN:NBN:SE:BRA-654, 2016) som hjälp till att förstå och tolka statistiken.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Statistiken över handlagda brott redovisades första gången år 2015 och avsåg då referensperioden 1 januari 2014 till 31 december 2014. Med undantag för redovisningsgruppen personuppklarade brott och måttet personuppklaringsprocenten är det inte möjligt att göra några jämförelser

med tidigare år än statistiken för helåret 2014. För mer information se bilaga *Revideringen inför redovisningsåret 2014*.

Påverkan av stora ärenden

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över handlagda brott mellan olika år. Det gäller i synnerhet för mindre brottstyper eller redovisningsområden. Effekten av stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid, och osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller beror på en enstaka händelse. Särskilt antalet personuppklarade brott och personuppklarings- och lagföringsprocenten påverkas av enskilda större ärenden. Men även antalet handlagda brott totalt sett kan påverkas.

Antalet personuppklarade brott påverkas i de fall enstaka ärenden omfattar ett stort antal personuppklarade beslut. Procenten påverkas om besluten som tas i ärendet övervägande är av en viss typ och därför snedvrider fördelningen av besluten i statistiken. Om handläggningen av ett stort ärende exempelvis leder till att många brott direktavskrivs kan det ge en minskad personuppklarings- och lagföringsprocent, trots att antalet personuppklarade brott inte behöver ha förändrats. På motsvarande sätt kan ett stort ärende driva upp procenten, om handläggningen leder till många personuppklarade beslut, trots att de personuppklarade brotten i övrigt har minskat.

Stora ärenden är ovanliga men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Att ett ärende har påverkat lagförings- eller personuppklaringsprocenten innebär att måtten förändrats i positiv eller negativ riktning till följd av besluten som fattats på brotten i ärendet. Det ska noteras att ärendet inte behöver vara den enda förklaringen bakom en ökning eller minskning av måtten totalt sett. Med ett stort ärende avses här ärenden som omfattar minst 100 brott av samma brottstyp.

Brå har endast möjlighet att identifiera stora ärenden i de fall brotten har registrerats under samma ärendenummer. Det kan dock förekomma att brott som ingår i samma ärende registreras under två eller flera ärendenummer, där brotten sammantaget uppnår gränsen för ett stort ärende men inte var för sig.

Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har identifierats sedan 2014 och påverkar både statistiken över handlagda brott och/eller personuppklaringen i tidigare statistik över uppklarade brott.

- År 2018 handlades tre ärenden med många bidragsbrott i region Nord. Två av ärendena genererade många personuppklarade brott, och det tredje många utredda brott med andra typer av beslut. Ärendena påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet, men de två första ärendena hade en ökande effekt och det tredje en minskande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Nord.

- År 2018 handlades två ärenden med många brott gällande automatmissbruk i region Nord varav det ena genererade många personuppklarade brott och det andra många utredda brott med andra typer av beslut. Det ena ärendet hade en ökande effekt och det andra en minskande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för brottstypen i hela landet och i region Nord.
- År 2018 handlades två ärenden med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Nord som genererade många personuppklarade brott. Ett av ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i hela landet. Sett endast till region Nord hade båda ärendena en ökande effekt på måtten.
- År 2018 handlades ett ärende med många penningtvättsbrott i region Mitt som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela lagen i hela landet och i region Mitt.
- År 2018 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Mitt som genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i landet, men hade en ökande effekt på måtten för hela bidragsbrottslagen i region Mitt.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande våldtäkt mot flicka under 15 år i region Stockholm som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för samtliga våldtäktsbrott både i hela landet och i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri med kontokort i region Stockholm som genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- och personuppklaringsprocenten för bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB) både i hela landet och i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Stockholm som genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i landet, men hade en ökande effekt på måtten vad gäller förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i region Stockholm.
- År 2018 handlades två ärenden med många bidragsbrott som hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten på hela bidragsbrottslagen i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många smugglingsbrottsbrott i region Stockholm som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela smugglingslagen i hela landet och i region Stockholm.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande näringspenningtvätt i region Stockholm som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings-

och personuppklaringsprocenten för lagen om penningtvättsbrott i hela landet och i region Stockholm.

- År 2018 handlades ett ärende med många brott om förskingring i region Öst som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten vad gäller vad gäller förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i hela landet.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande överlåtelse av narkotika i region Öst som genererade många utredda brott (ej personuppklarade eller förundersökningsbegränsade brott). Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet, men hade en minskande effekt på måtten för hela narkotikastrafflagen i region Öst.
- År 2018 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Öst som hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten på hela bidragsbrottslagen i region Öst.
- År 2018 handlades två ärenden med många brott om överträdelse av kontaktförbud i region Öst, varav det ena genererade många personuppklarade brott och det andra många direktavskrivna brott. Det första ärendet hade en ökande effekt och det andra en minskande effekt på hela lagen om kontaktförbud i hela landet och i region Öst.
- År 2018 handlades två ärenden med många bidragsbrott som genererade många utredda brott (ej personuppklarade eller förundersökningsbegränsade brott) i region Väst. Ärendena påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet, men hade en minskande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Väst.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande våldtäkt mot flicka under 15 år i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för samtliga våldtäktsbrott både i hela landet och i region Syd.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande våldtäkt mot flicka 15-17 år samt sexuellt tvång och utnyttjande av person i beroendeställning i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela 6 kap. Sexualbrott, både i hela landet och i region Syd.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande olovligt brukande i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet, men hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i region Syd.
- År 2018 handlades två ärenden med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ett av ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten vad gäller förskingring och annan

trolöshet (hela 10 kap. BrB) i hela landet. Det andra ärendet hade en ökande effekt på måtten för 10 kap. BrB i region Syd.

- År 2018 handlades två ärenden med många penningtvättsbrott i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela penningtvättsbrottslagen, både i hela landet och i region Syd.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande överlåtelse av narkotika i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte person- eller lagföringsprocenten i hela landet, men hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela narkotikastrafflagen i region Syd.
- År 2018 handlades fyra ärenden med många bidragsbrott i region Syd, varav två genererade många personuppklarade brott och två många utredda brott med andra typer av beslut. Ett av ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i hela landet. Samtliga ärenden påverkade måtten för hela Bidragsbrottslagen i region Syd. Två av dem hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela Bidragsbrottslagen medan de två andra inte påverkade personuppklaringsprocenten, men hade en minskande effekt på lagföringsprocenten.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande överträdelse av kontaktförbud i region Syd som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela lagen om kontaktförbud, både i hela landet och i region Syd.
- År 2018 handlades ett ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Bergslagen som genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) både i hela landet och i region Bergslagen.
- År 2018 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Bergslagen som genererade många utredda brott (ej personuppklarade eller förundersökningsbegränsade brott). Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet, men hade en minskande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Bergslagen.
- År 2017 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Nord. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen både i hela landet och i region Nord 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Nord. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Nord 2017.

- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande förskingring i region Nord. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläningsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) både i hela landet och i region Nord 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande ofredande i region Mitt. Ärendet genererade många personupplärade brott och många övriga utredda brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppläningsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagförings- och personuppläningsprocenten för brott mot frihet och frid (hela 4 kap. BrB) i region Mitt 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många penningtvättsbrott i region Mitt. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläningsprocenten för hela Lag om straff för penningtvättsbrott både i hela landet och i region Mitt 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Mitt. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläningsprocenten för hela bidragsbrottslagen både i hela landet och i region Mitt 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många misshandelsbrott i region Stockholm. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppläningsprocenten för brott mot liv och hälsa (hela 3 kap. BrB) både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri med kontokort i region Stockholm. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppläningsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagförings- och personuppläningsprocenten för bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB) i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande bedrägeri med hjälp av bluffaktura i region Stockholm. Ärendet genererade många personupplärade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppläningsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagförings- och personuppläningsprocenten för bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB) i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades tre ärenden med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Stockholm. Två av ärendena genererade många personupplärade brott och det tredje genererade många förundersökningsbegränsade brott. Inget av ärendena påverkade lagförings- eller personuppläningsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade två av ärendena en ökande effekt på personuppläningsprocenten, varav ett av dem även en ökande effekt på lagföringsprocenten, för bedrägeri och annan oredlighet (hela 9 kap. BrB) i region Stockholm 2017.

- År 2017 handlades två ärenden med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Stockholm. Ett av ärendena genererade många personuppklarade brott och det andra genererade många övriga utredda brott (ej förundersökningsbegränsade brott). Ett av ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i hela landet, och båda ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för förskingring och annan trolöshet (hela 10 kap. BrB) i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades tre ärenden med många brott gällande grovt skattebrott i region Stockholm. Två av ärendena genererade många personuppklarade brott och det tredje genererade många övriga utredda brott (ej förundersökningsbegränsade brott). Två av ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela Skattebrottslagen, både i hela landet och i region Stockholm 2017. Det tredje ärendet hade en minskande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela Skattebrottslagen, både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande näringspenningtvätt i region Stockholm. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela Lag om straff för penningtvättsbrott, både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades tre ärenden med många bidragsbrott som genererade många personuppklarade brott i region Stockholm. Samtliga ärenden hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Stockholm 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande innehav av narkotika i region Öst. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- eller personuppklaringsprocenten i hela landet 2017. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela narkotikastrafflagen i region Öst 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande grovt skattebrott i region Öst. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela skattebrottslagen, både i hela landet och i region Öst 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många bidragsbrott i region Öst. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Öst 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många våldtäktsbrott mot barn i region Väst. Ärendet genererade många utredda brott (ej personuppklarade eller förundersökningsbegränsade brott). Ärendet hade en minskande effekt på lagföringsprocenten i hela landet, och på

lagförings- och personupplklaringsprocenten i region Väst, för sexualbrott (hela 6 kap. BrB).

- År 2017 handlades två ärenden med många bidragsbrott som genererade många personupplklarade brott i region Väst. Ärendena påverkade inte lagförings- eller personupplklaringsprocenten i hela landet 2017, men hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Väst 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Syd som genererade många personupplklarade brott. Ärendet påverkade inte person- eller lagföringsprocenten i hela landet, men hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. BrB) i region Syd 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande djurplågeri i region Syd som genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för brott mot allmän ordning (hela 16 kap. BrB), både i hela landet och i region Syd 2017.
- År 2017 handlades två ärenden med många bidragsbrott i region Syd som genererade många personupplklarade brott. Ärendena hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Syd 2017.
- År 2017 handlades två ärenden med många bidragsbrott i region Bergslagen. Ett av ärendena genererade många personupplklarade brott. och det andra många övriga utredda brott (ej förundersökningbegränsade brott). Det första ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen, både i hela landet och i region Bergslagen 2017. Det andra ärendet hade en minskande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela bidragsbrottslagen i region Bergslagen 2017.
- År 2017 handlades ett ärende med många brott gällande olovlig försäljning av alkohol, olovligt innehav av alkoholdrycker i region Bergslagen som genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för hela alkohollagen i hela landet. Ärendet hade även en ökande effekt på lagförings- och personupplklaringsprocenten för samtliga brott i Region Bergslagen första halvåret 2017.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande automatmissbruk i region Bergslagen. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på personupplklaringsprocenten för automatmissbruk hela landet. Ärendet hade även en ökande effekt på personupplklaringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. brb) i region Bergslagen 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande överträdelse av kontaktperson i region Bergslagen. Ärendet genererade många personupplklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings-

och personuppklaringsprocenten för överträdelse av kontaktförbud i hela landet och i region Bergslagen. Ärendet hade även en ökande effekt på personuppklaringsprocenten för samtliga brott i region Bergslagen 2016.

- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri i region Bergslagen. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- och personuppklaringsprocenten i hela landet 2016. Däremot hade ärendet en ökande effekt på personuppklaringsprocenten för samtliga brott i region Bergslagen samt för lagförings- och personuppklaringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. brb) i region Bergslagen 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande våldtäkt i region Väst. Ärendet genererade många direktavskrivna brott. Ärendet påverkade inte lagförings- och personuppklaringsprocenten i hela landet. Däremot hade ärenden en minskande effekt på lagföringsprocenten för våldtäkt i region Väst 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bland annat övrigt bedrägeri i region Öst. Ärendet genererade många brott som kategoriseras som övriga utredda brott. Ärendet påverkade inte lagförings- och personuppklaringsprocenten i hela landet. Däremot hade ärendet en minskande effekt på lagföringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. brb) i region Öst 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bland annat övrigt bedrägeri i region Stockholm. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet påverkade inte lagförings- och personuppklaringsprocenten i hela landet. Däremot hade ärendet en ökande effekt på lagföringsprocenten för bedrägeribrott (hela 9 kap. brb) i region Stockholm 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande övrigt bedrägeri och penningtvättsbrott i region syd. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för övrigt bedrägeri och penningtvättsbrott i hela landet samt i region Syd 2016. Ärendet hade även en ökande effekt på lagföringsprocenten för samtliga brott och bedrägeribrott (hela 9 kap. brb) i region Syd 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande sexualbrott (6 kap. brb) i region Väst. Ärendet genererade många personuppklarade brott. Ärendet hade en ökande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för sexualbrott i hela landet samt i region Väst 2016.
- År 2016 handlades ett ärende med många brott gällande bidragsbrott mot försäkringskassan i region Nord. Ärendet genererade många brott som kategoriseras som övriga utredda brott. Ärendet hade en minskande effekt på lagförings- och personuppklaringsprocenten för bidragsbrott mot försäkringskassan i hela landet och i region Nord 2016. Ärendet hade även en minskande effekt på lagföringsprocenten för samtliga brott i region Nord 2016.

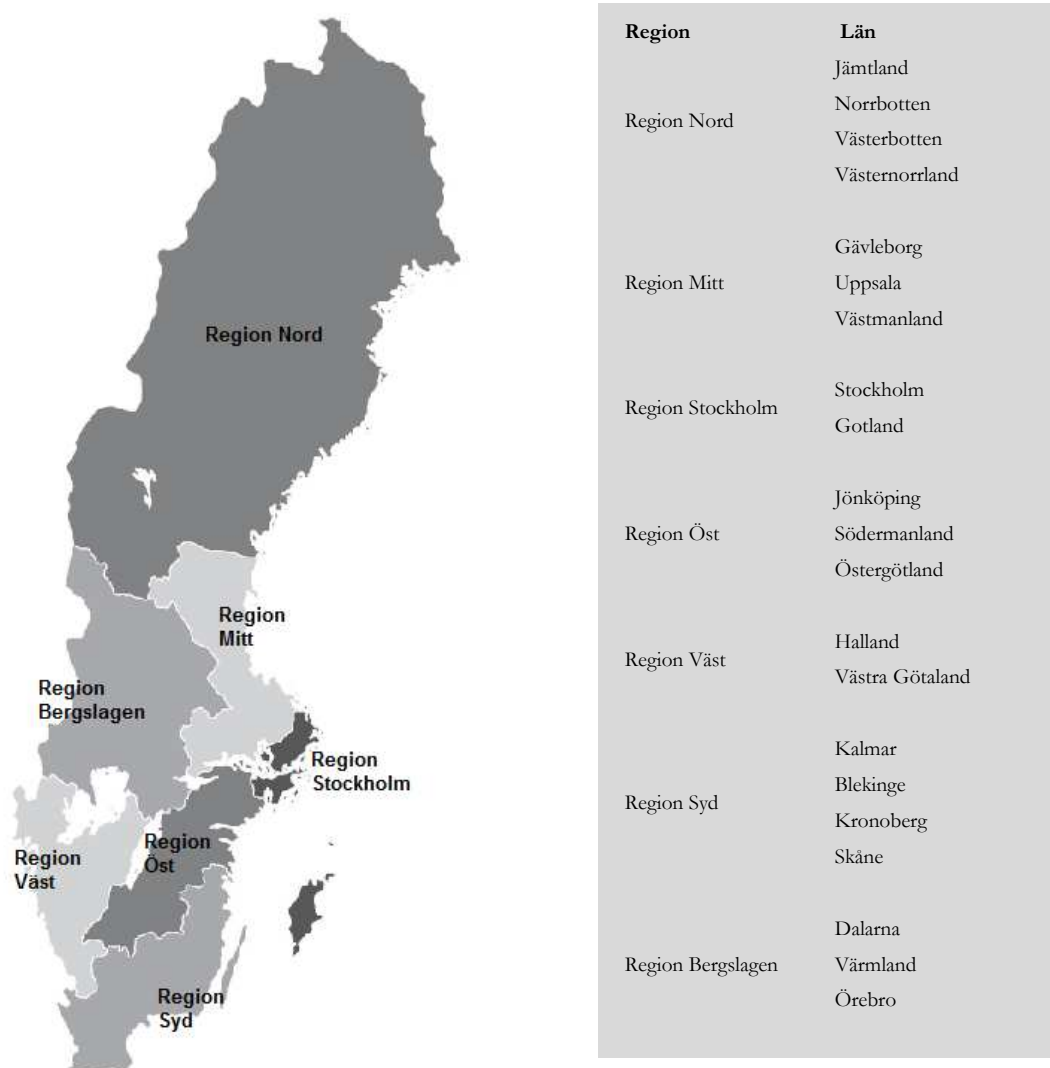

- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande dataintrång. Samtliga brott personupplärdades och påverkade både lagförings- och personupplärdningsprocenten för dataintrång, samt för kapitel 4 i brottsbalken, i de handläggande regionerna (Väst, Syd och Nord). Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för dataintrång.
- År 2015 handlades ett enskilt ärende med många brott gällande trolöshet mot huvudman i region Stockholm. Samtliga brott direktavskrevs och påverkade personupplärdningsprocenten för trolöshet mot huvudman i den handläggande regionen. Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för trolöshet mot huvudman.
- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande överlåtelse. Ärendena genererade olika typer av beslut och påverkade både lagförings- och personupplärdningsprocenten för överlåtelse i de handläggande regionerna (Stockholm och Väst). Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för överlåtelse.
- År 2015 handlades ett fåtal ärenden med många brott gällande förskingring. Brotten genererade olika typer av beslut. Ärendena påverkade både lagförings- och personupplärdningsprocenten för förskingring, samt för kapitel 10 i brottsbalken, i de handläggande regionerna (Öst, Syd och Mitt). Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för förskingring och för kapitel 10 i brottsbalken.
- År 2015 handlades ett enskilt ärende i region Syd gällande häleri. Brotten utreddes men personupplärdades inte. Ärendet påverkade både lagförings- och personupplärdningsprocenten för häleri i den handläggande regionen. Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för häleri.
- År 2015 handlades ett enskilt ärende i region Syd gällande kontaktförbud. Samtliga brott personupplärdades och påverkade både lagförings- och personupplärdningsprocenten i den handläggande regionen. Ärendet påverkade även resultatet i hela landet för kontaktförbud.
- År 2014 anmäldes och handlades ett ärende med cirka 300 brott avseende våldtäkt i Skåne län. I samtliga fall har handläggningen lett till att åtal har väckts, vilket påverkade både antalet personupplärdade brott och personupplärdningsprocenten i Skåne län 2014 och utvecklingen i Region Syd 2015, där nivåerna var betydligt högre 2014 än 2015. Ärendet påverkade även resultatet för hela landet gällande våldtäkt.
- År 2014 anmäldes och handlades ett ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande) samt barnpornografibrott i Gotlands län. I de flesta fall har handläggningen lett till att åtal har väckts, vilket påverkat utvecklingen mellan 2014 och 2015 för både personupplärdade brott och personupplärdningsprocenten i region Stockholm samt för hela landet.

Statistiken över handlagda brott, tidigare uppklarade brott, påverkas i stort sett av samma förändringar som statistiken över anmälda brott, till exempel ny insamlingsteknik eller nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser av de handlagda brotten över tid. Det finns även andra faktorer som påverkar jämförbarheten och tolkningen av statistiken. De viktigaste förändringarna redovisas nedan. För mer information, kontakta Brås enhet för rättsstatistik.

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska och lagstiftningsmässiga förändringar sedan 2007, som i olika utsträckning kan ha påverkat statistiken över handlagda brott och personuppklarade brott i statistiken över uppklarade brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i omvänd kronologisk ordning, med de senaste förändringarna först. Punkterna är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan alltså gå direkt till den relevanta punkten.

- Från och med 2018 presenteras resultaten i den textade sammanfattningen gällande handläggning av brott mot person indelat efter kön. Den utökade redovisningen är ett led i myndighetens arbete med att öka integreringen av kön i sammanställningarna av statistik där så är möjligt.
- I samband med produktionen av den slutliga statistiken 2017 identifierades ett tekniskt fel som bedömdes ha påverkan på tidigare publicerad statistik över handlagda brott för åren 2014--2016. Felet har åtgärdats och ny, korrigerad statistik över handlagda brott avseende de aktuella åren har publicerats i samband med publiceringen av 2017 års statistik. I sak innebär felet att statistiken över handlagda brott har varit behäftad med ett bortfall. Totalt sett handlar det om ett mycket litet bortfall, mindre än 0,5 % av samtliga handlagda brott, och överlag bedöms det inte ha påverkat den redovisade utvecklingen av handlagda brott över tid. Bortfallet kan dock ha en något större betydelse sett till vissa enskilda brotts- och beslutstyper. För att ge möjlighet att bedöma hur det har påverkat statistiken har Brå därför tagit fram en särskild rapport som beskriver bortfallets storlek och karaktär och påverkan på statistiken avseende olika brotts- och beslutstyper. I denna redovisas skillnader mellan tidigare publicerad och nu korrigerad statistik för samtliga år, se *Korrigerering av statistik 2013-2016* (www.bra.se/korrigering).
- Den 1 januari 2015 bildades Polismyndigheten, som ersatte de tidigare 21 länspolismyndigheterna. Den nya Polismyndigheten är indelad i sju polisregioner.

Figur 1 Regionsindelning från och med 2015 med tidigare län indelat i tillhörande region.

- År 2014 genomgick statistiken en omfattande revidering, se bilagan *Revideringen inför redovisningsåret 2014*. I samband med revideringen ändrades även definitionerna av regionstillhörighet och brottstyp. Det innebär att regionstillhörighet alltid bestäms av den organisatoriska enhet som registrerat det beslut som avslutar handläggningen av brottet, och brottstyp bestäms av den brottskod som är registrerad på brottet vid tidpunkt för beslutet. I den tidigare statistiken över uppklarade brott avgjordes regionstillhörighet och brottstyp på motsvarande sätt, endast om brottsmisstanke inte fanns. Om brottsmisstanke fanns bestämdes regionstillhörighet och brottstyp i stället av den organisatoriska enhet som registrerat det första beslutet på brottsmisstanken, samt den brottskod som vid den tidpunkten var registrerad på brottet.

Förändringen innebär en enhetlig bestämning av region och brottstyp. Tidigare tillskrevs handlagda brott med misstänkt person den initialt registrerande regionen, trots att brottet sedan flyttats och handlagts i en annan region. Förändringen innebär att statistiken över handlagda brott är sammanvändbarhet med statistiken över handlagda brottsmisstankar.

- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes helt för nyregistrering av brott den 3 juni 2014. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt sjöfylleri) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Den första januari 2013 fick polisen befogenhet att besluta om förundersökningsbegränsning, inom ramen för sitt förundersökningsledarskap. Detta hade tidigare enbart varit förbehållet åklagarna. Det främsta syftet med förundersökningsbegränsning är att skapa utrymme för att tillgängliga utredningsresurser ska kunna användas på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt. En effekt av förändringarna kan vara att fler brott avslutas med förundersökningsbegränsning istället för med lagföringsbeslut eller övriga beslut. Beslut om lagföring räknas som personuppklarande, medan beslut om förundersökningsbegränsning inte gör det, kan effekten bli en minskning av såväl personupplklarade brott som personupplklaringsprocenten. På grund av den huvudbeslutsprincip som tillämpas i statistiken kan en ökad användning av förundersökningsbegränsning framförallt inverka på redovisningen av lagföringsbeslut (om att väcka åtal och utfärda strafföreläggande) och leda till lägre nivåer för dessa. En viss försiktighet bör därmed iakttas vid jämförelser över tid.
- Under februari 2013 driftsatte polisen ett nytt ärendehanteringssystem, Siebel-Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vid driftsättningen brister, vilket innebar att det användes i begränsad omfattning av polismyndigheterna, för att sedan avvecklas ett drygt år senare. De brottstyper som hanterades i Siebel-Pust var ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt sjöfylleri) samt trafikbrott, såsom rattfylleribrott och olovlig körning. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyperna under åren 2013–2014, då Pust var i drift. Övriga brottstyper hanterades i en RIF-anpassad version av ärendehanteringssystemet RAR (se punkter nedan).
- I och med driftsättningarna av Siebel-Pust samt den RIF-anpassade versionen av ärendehanteringssystemet RAR infördes under våren 2013 unika identiteter på brott och brottsmisstankar. Unika identiteter gör det möjligt att följa exempelvis ett brott genom rättskedjan. Identiteterna, som infördes som en del av utvecklingen inom samordningen för Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), har lett till att en mer exakt

beräkning kan göras av antalet personuppklarade brott i statistiken. Analyser visar dock att införandet av unika identiteter inte ger några större skillnader i resultatet, jämfört med det tidigare och mindre exakta tillvägagångssättet att räkna personuppklarade brott.

- Under 2012 genomförde Åklagarmyndigheten och polisen anpassningar av sina ärendehanteringssystem, för att uppfylla de krav på informationsutbyte, som myndigheterna i rättsväsendet beslutat om inom samordningen för Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Åklagarmyndigheten driftsatte sitt anpassade system i december, medan polisen successivt införde förändringarna i de 21 polismyndigheterna under perioden september till december. Förändringarna innebär bland annat förbättrade möjligheter att spåra hanteringen av enskilda brott och brottsmisstankar hos Åklagarmyndigheten och polisen. En annan förändring är att grundinformation som anges i registreringen av brott och misstänkta personer har standardiserats.
- År 2010 gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra); se nedanstående punkter. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. I Cåbra har en unik brottsidentitet (BID) införts som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Inverkan på statistiken över personuppklarade brott totalt sett är marginell, men märkbar för statistiken över uppklarade borgenärs- och skattebrott där det finns en misstänkt person. År 2008 tillkom cirka 16 procent fler personuppklarade skattebrott och 2 procent fler personuppklarade borgenärsbrott, som en effekt av anpassningen. För 2009 var motsvarande värden 25 respektive 6 procent. Jämförelser av uppklarade skattebrott åren 2007–2010 är därför inte relevanta, och man bör även vara försiktig när det gäller jämförelser av borgenärsbrott under dessa år.
- År 2008 gjorde Ekobrottsmyndigheten justeringar av reglerna för antalsräkning och registrering av de anmälda brotten, i samband med införandet av Åklagarmyndighetens nya ärendehanteringssystem Cåbra (se nedan). Ekobrottsmyndigheten övergick till en mer extensiv antalsräkning, som innebär att användare nu registrerar ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår. I tidigare praxis registrerades endast *ett* brott, oavsett antal deklarationer och utan hänsyn till hur många räkenskapsår som omfattades. Eftersom antalet anmälda brott tidigare ingick i beräkningen av personuppklaringsprocenten resulterade förändringen i en lägre personuppklaringsprocenten. För utförligare information, se avsnittet *Statistikens innehåll*, i *Kriminalstatistik 2009* (Brå, rapport 2010:15).
- Under 2007 införde Åklagarmyndigheten ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) som ersatte tidigare system (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Förbättringen i statistiken över

anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (11 kap. BrB). Ändringen innebär att även information om brott som saknar en misstänkt person levereras till Brå. Samtliga anmälda brott i dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med 2007. Tidigare år redovisades endast anmälda brott där det fanns en skäligen misstänkt person. Detta har medfört att det från och med 2007 redovisas betydligt fler anmälda skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott än tidigare år. Även personupplklaringsprocenten för dessa brott påverkas av förändringen. Effekten blir att upplklaringsprocenten för 2007 blir lägre än tidigare år på grund av att fler anmälda brott räknas med i statistiken. För utförligare information, se avsnittet *Statistikens innehåll*, i *Kriminalstatistik 2009* (Brå, rapport 2010:15).

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Inom ramen för handlagda brott är grupper i allmänhet väl jämförbara, eftersom statistiken bygger på samma definitioner, metoder och källa.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Brå redovisar även anmälda brott, personer misstänka för brott och handlagda brottsmisstankar inom området brottsstatistik som är sammanvändbara med handlagda brott.

Resterande produkter inom kriminalstatistiken (personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott) är möjliga att sammanvända. Dock med bakgrunden att de skiljer sig åt när det gäller population, objekt m.m.

Det finns även möjlighet att sammanvända statistiken med de brottsutredande myndigheternas egen producerade statistik eller årsredovisningar.

Det saknas i nuläget gemensamma internationella standarder för att möjliggöra sammanvändbarhet med andra länder.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Samtliga statistikvärden i handlagda brott är numeriskt överensstämmande.

Dock fanns det brister i numerisk överensstämmelse för personupplklaringsprocenten innan definitionsförändringen som skedde vid införandet av handlagda brott. När personupplklaringsprocenten ingick i den utgångna produkten upplklarade brott var det inte ovanligt att den för vissa brottstyper översteg 100 procenten. Detta skedde när antalet anmälda brott för en brottstyp under ett år understeg antalet personupplklarade brott samma år.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Brå är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker vid statistikframställningen, det innebär att Brå ansvarar för att behandlingen inte strider mot EUs dataskyddsförordning eller svenska författningar om behandling av personuppgifter.

C Bevarande och gallring

Enligt 19 § 1 st. lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål.

D Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till statistiken regleras i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, förordningen (1971:933) om rättsstatistiken, polisdatalag (2010:361), brottsdatalag (2018:1177) och strafföreläggandekungörelsen (1970:60).

E EU-reglering och internationell rapportering

Delar av statistiken ingår i den europeiska statistiken, som regleras genom EU:s statistikförordning nr 223/2009.

Därutöver svarar Enheten för rättsstatistik på de tillfälliga förfrågningar som kommer från EU, FN eller andra organisationer. Förfrågningarna handlar dels om statistikuppgifter och dels om kvalitetsdeklarationer m.m.

F Historik

Handlagda brott redovisades första gången i april 2015 och avsåg statistiken för helåret 2014. Tidigare redovisades produkten Uppklarade brott, först av SCB mellan perioden 1950-1994 och sedan av Brå mellan perioden 1995-2013. I och med övergången till Brå påbörjas redovisningen av personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten. Dessa två ingår även i handlagda brott och är således de enda redovisningsgrupperna som går att följa under en längre tidsperiod fram till helåret 2018. Dock med bakgrund till den definitionsförändring som skedde vid övergången till handlagda brott (se avsnittet jämförelse över tid i föreliggande dokument eller sammanfattningen till statistiken).

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Brottsförebyggande rådet
Kontaktinformation	Rättsstatistik
E-post	statistik@bra.se
Telefon	08-527 58 000 (Växel)

Bilaga

Revideringen inför redovisningsåret 2014

Från och med redovisningsåret 2014 redovisas statistik över handlagda brott. Den nya statistiken är en revidering av statistiken över uppklarade brott och ersatte denna. Revideringen utgjorde ett led i Brås övergripande arbete med att målgruppsanpassa och kvalitetssäkra produkterna i kriminalstatistiken, och har genomförts i syfte att öka kvaliteten i statistiken över uppklarade brott.

Ändamålet med statistiken över handlagda brott är att ge en översiktlig bild av de brottsutredande myndigheternas handläggning av brott, som kan utgöra underlag till uppföljning av verksamheternas resultat. Detta ändamål är oförändrat jämfört med tidigare uppklaringsstatistik. Det främsta syftet med revideringen har varit att höja statistikens relevans och förbättra tillförlitligheten i statistikens indelningar och mått. Målsättningen är att revideringen ska leda till en ökad användbarhet, och till en förbättrad jämförbarhet med de andra produkterna inom brottsstatistiken.

Behovet av en förbättrad brottsstatistik har framförts på olika sätt från statistikens centrala användare, bland annat i den målgruppsanalys som Brå genomförde 2012, med syftet att förtydliga kriminalstatistikens ändamål och identifiera viktiga utvecklingsområden (Målgruppsanpassning av kriminalstatistiken, Brå, 2013). I analysen uttryckte Brås målgrupper behovet av ökat verksamhetsfokus i kriminalstatistiken, så att den i högre grad skulle kunna användas för uppföljning av rättsväsendets verksamheter. Detta har Brå tagit fasta på i revideringen, och de införda förändringarna i statistikens innehåll och uppbyggnad innebär ett ökat verksamhetsperspektiv.

Men revideringen har också varit nödvändig mot bakgrund av de kvalitetsbrister som kunnat identifieras i den tidigare uppklaringsstatistiken. I fördjupade kvalitetsstudier kom Brå fram till att indelningsgrunderna i uppklaringsstatistiken inte var meningsfulla och därför behövde förändras (Användningen av Polisens beslutskoder. En kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken, Brå, 2013).

Revideringen möjliggjordes av arbetet inom Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). I och med detta använder polisen sedan 2013 ett nytt system för utrednings- och lagföringsbeslutskoder, vilket ger Brå ny information om de beslut som fattas i verksamheten, och även andra förbättringar har genomförts. Det är således först på senare år som förutsättningarna funnits för de nu genomförda förbättringarna.

Jämförelse över tid

Som framgår ovan innebär den nya statistiken en utökning av målpopulationen och en del förbättringar i indelningar och mått. Samtidigt innebar revideringen att redovisningen av uppklarade brott och tekniskt uppklarade brott upphörde, liksom redovisningen av vissa detaljerade beslutstyper. De viktigaste och mest använda uppgifterna i den tidigare statistiken var redovisningen av person-uppklarade brott och personuppklaringsprocenten. Dessa redovisas i statistiken över handlagda brott, men med vissa justeringar.

Jämförelser mellan statistiken över handlagda brott och uppklarade brott

Revideringen av statistiken över handlagda brott innebar att nya indelningar och kategoriseringar av brotten infördes, till exempel brott där utredning bedrivits eller brott som förundersökningsbegränsats. Även nya mått redovisas. Samtliga uppgifter redovisades för första gången 2014. Utvecklingen över en längre tid kommer att kunna studeras först efter några år, i takt med att tidsserier för de nya indelningarna och måtten i statistiken byggs upp.

Samtidigt innebar revideringen att redovisningen av vissa objekt i den tidigare statistiken upphörde. Det gäller redovisningen av antalet uppklarade brott respektive antalet tekniskt uppklarade brott, liksom redovisningen av måtten uppklaringsprocent respektive teknisk uppklaringsprocent. Dessa kategorier har visat sig vara behäftade med bristande kvalitet, och en fortsatt redovisning har inte bedömts vara meningsfull.

Tabell 1. Skillnader mellan statistiken över handlagda brott och över upklarade brott.

	Handlagda brott (2014–)	Uppklarade brott (1950–2013)
Population	Samtliga anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut under året.	Ett urval av anmälda brott där polis, åklagare eller annan utredande myndighet har fattat ett beslut under året.
Övergripande indelningar av brott	1. Utredda brott/direktavskrivna brott 2. Brott med misstänkt person/ brott utan misstänkt person	1. Tekniskt upklarade brott/ personupklarade brott 2. Brott med misstänkt person/ Brott utan misstänkt person
Kategorier av brott efter beslutstyp*	• Personupklarade brott - Åtal väckt - Strafföreläggande utfärdat - Åtalsunderlåtelse meddelad • Förundersökningsbegränsade brott - Direktavskrivna - Utredda • Övriga beslutade brott - Direktavskrivna - Utredda	• Personupklarade beslut - Åtal väckt - Strafföreläggande utfärdat - Åtalsunderlåtelse meddelad • RB 23:4a 1 st. 1 p. • RB 23:4a 1 st. 2 p. • RB 23:4a 2 st. • Brott kan ej styrkas • Gärningen ej brott • Misstänkt yngre än 15 år • Angivelse saknas/återkallad • Brott preskriberat • Rapporteftergift • Misstänkt avliden • Uppklarat bötesbrott
Statistiska mått	1. Personupklaringsprocent: Personupklarade brott i procent av handlagda brott. 2. Lagföringsprocent: Personupklarade brott i procent av utredda brott (exklusive förundersökningsbegränsade brott).	1. Personupklaringsprocent: Personupklarade brott i procent av anmälda brott.

*Den detaljerade indelningen efter vissa enskilda beslutstyper, som redovisades i den tidigare statistiken över upklarade brott, har inte bedömts hålla tillräcklig kvalitet. Motsvarande redovisning görs därför inte i den nya statistiken över handlagda brott. Beslut som fattats enligt 23 kap. 4a § i rättegångsbalken redovisas dock sammantaget i en kategori benämnd förundersökningsbegränsade brott i den nya statistiken, medan övriga typer av beslut (kursiverade) redovisas under kategorin övriga beslutade brott.

För kategorin personupklarade brott och måttet personupklaringsprocent, som utgjorde centrala uppgifter i upklaringsstatistiken, fortsätter redovisningen även i den nya statistiken. I statistiken över handlagda brott har definitionerna dock förändrats, såväl av personupklarade brott som av personupklaringsprocent. De justerade definitionerna påverkar statistiken

endast i liten utsträckning generellt sett, men kan ha en större inverkan på enskilda brott eller beslut. Inverkan är också generellt större på antalet personupplklarade brott än på personupplklaringsprocenten.

Definitionsförändringarna inverkar på möjligheten att jämföra nivåerna i statistiken över handlagda brott för 2018 med en längre tidsperiod. Det gäller främst utvecklingen av de personupplklarade brotten, men även i viss mån personupplklaringsprocenten. För att ändå kunna göra adekvata jämförelser redovisar Brå, under en övergångsperiod, uppgifter enligt både den tidigare och den nya definitionen, totalt såväl som indelat efter brotts- och beslutstyper. Den parallella redovisningen kommer att göras fram till dess att tillräckligt många mätpunkter tagits fram för att kunna göra uppföljningar över tid enligt de nya definitionerna.

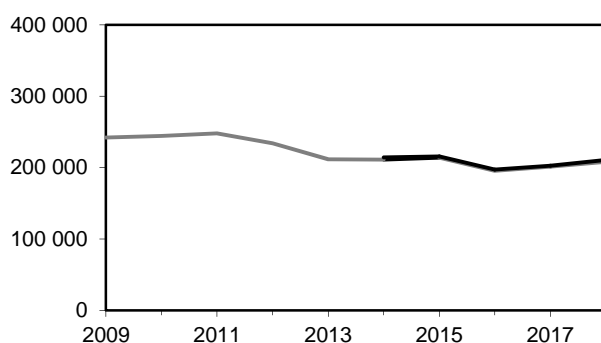
I kommande avsnitt beskrivs den inverkan som definitionsförändringarna från 2014 haft på såväl antalet personupplklarade brott som på personupplklaringsprocenten under 2018. Skillnaderna i resultat redovisas enligt bägge definitionerna för totalt antal brott, för olika typer av brott och för olika beslutstyper.

Skillnad mellan definitionerna av personupplklarade brott

Definitionen av antalet personupplklarade brott har justerats i statistiken över handlagda brott (se ovan), vilket medför en nivåhöjning jämfört med antalet i statistiken över upplklarade brott. Det är därför inte lämpligt att jämföra nivåerna mellan de personupplklarade handlagda brotten 2018 (ny definition) och de personupplklarade anmälda brotten till och med 2013 (tidigare definition).

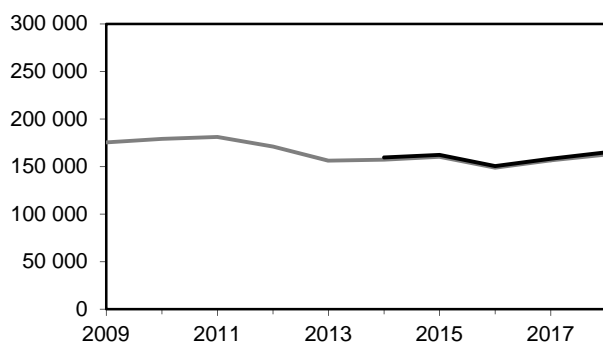
Nivåskillnaden hänger samman med att den tidigare definitionen utgick från ett inflöde av anmälda brott, medan den nya definitionen utgår från ett utflöde av beslutade anmälda brott. Ett anmält brott kan leda till flera beslut, om det finns flera misstänkta personer kopplade till brottet. Antalet personupplklarade beslut räknades endast en gång per brott i den tidigare statistiken, oavsett hur många personupplklarande beslut som fattats för brottet under året. I statistiken över handlagda brott kan flera beslut räknas i statistiken för ett och samma brott, om besluten har fattats under olika redovisningsperioder. Fortfarande redovisas endast ett brott per beslut och redovisningsperiod (kalenderår). I jämförelse med tidigare statistik leder dock den nya definitionen till en nivåhöjning, eftersom definitionen omfattar beslut om brott som är anmälda och beslutade, och således redovisade i statistiken ett tidigare redovisningsår.

För 2018 ger definitionsförändringen en skillnad på 2 480 fler brott, eller 1,2 procent, när man jämför de personupplklarade handlagda brotten (ny definition) med de personupplklarade anmälda brotten (tidigare definition).

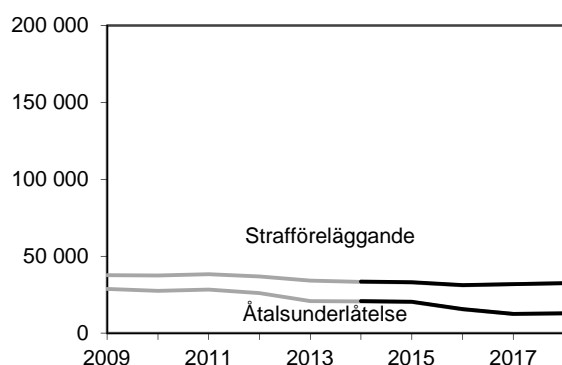
Figur 1. Antalet handlagda personupplagade brott åren 2014–2018 (svart linje) samt antalet anmälda personupplagade brott åren 2009–2018 (grå linje).

Nivåhöjningen påverkas främst av ett ökat antal brott med beslut om åtal, medan brott med beslut om att utfärda strafföreläggande respektive meddela åtalsunderlåtelse inte ökar lika mycket i antal. Skillnaden i antal mellan handlagda respektive anmälda brott med beslut om åtal 2018 uppgick till 2 360 brott, eller 1,4 procent (se figur 2). Att det är just åtalsbesluten som ökar förklaras av att de rangordnas högst i valet av beslut som redovisas. Men också av att tiden från anmälan till beslut generellt sett är längre för åtalsbeslut än för andra typer av beslut, vilket gör att åtalsbesluten i högre grad än andra beslut kan ha fattats ett senare år än då brottet anmäldes.

Figur 2. Antalet handlagda åtalsbeslut 2014–2018 (svart linje) samt antalet anmälda åtalsbeslut 2009–2018 (grå linje).

Antalet beslut om att utfärda strafföreläggande respektive meddela åtalsunderlåtelse skiljer sig åt mellan den nya och den tidigare definitionen 2018, men inte i lika stor utsträckning som åtalsbesluten. Skillnaden i antalet meddelade åtalsunderlåtelser mellan den nya och tidigare definitionen uppgick till 72 brott (+0,6 %). Skillnaden i antalet utfärdade strafförelägganden var 51 brott (+0,2 %), se figur 3.

Figur 3. Antalet handlagda strafförelägganden och åtalsunderlåtelse 2014–2018 (svart linje) samt antalet anmälda beslut om strafföreläggande och åtalsunderlåtelse 2009–2018 (grå linje).

Skillnaden mellan de anmälda personuppklarade brotten och de handlagda personuppklarade brotten varierar för olika brottskategorier (se tabell 2). I antal var skillnaderna störst för stöldbrott, bedrägeribrott och narkotikabrott, som är volymmässigt stora kategorier (en skillnad på som mest +406 brott), och den andelsmässigt största skillnaden ses för bedrägeribrott (en skillnad på +3,1 %).

Sammanfattningsvis kan det konstateras att skillnaderna är förhållandevis små för de redovisade brottskategorierna, men att det för enskilda brottstyper, som inte särredovisas här, kan finnas större skillnader i både antal och andel.

Tabell 2. Antalet personuppluarade handlagda brott samt antalet personuppluarade anmälda brott 2018 samt skillnad mellan definitionerna i antal och procent. Redovisning sker efter brottstyp.

Brottstyp	Personuppluarade handlagda brott 2018 (ny definition)	Personuppluarade anmälda brott 2018 (tidigare definition)	Skillnad mellan de två definitionerna	
	Antal	Antal	Antal	Procent
Samtliga brott	210 652	208 174	+2 478	+1,2
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	25 068	24 889	+179	+0,7
Brott mot liv och hälsa (3 kap. BrB)	9 914	9 797	+117	+1,2
Misshandel	9 407	9 318	+89	+1,0
Olaga hot	5 107	5 074	+33	+0,7
Ofredande	1 738	1 736	+2	+0,1
Sexualbrott (6 kap. BrB)	5 442	5 429	+13	+0,2
Våldtäkt	1 313	1 307	+6	+0,5
Stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	27 008	26 653	+355	+1,3
Biltillgrepp	632	604	+28	+4,6
Stöld ur och från motorfordon	608	604	+4	+0,7
Bostadsinbrott	681	671	+10	+1,5
Butiksstöld	18 959	18 838	+121	+0,6
Rån	988	942	+46	+4,9
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	13 716	13 310	+406	+3,1
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	3 559	3 519	+40	+1,1
Trafikbrott	43 630	43 592	+38	+0,1
Rattfylleri under påverkan av alkohol (inkl. narkotika)	8 873	8 868	+5	+0,1
Rattfylleri under påverkan av enbart narkotika	8 373	8 358	+15	+0,2
Narkotikabrott	51 931	51 601	+330	+0,6

Nivåhöjningen innebär att det inte är lämpligt att jämföra antalet personuppklarade brott i statistiken för 2018 med en längre tidsperiod bakåt i tiden, eftersom det ger en missvisande bild av utvecklingen. Det gäller särskilt utvecklingen av åtalsbeslut. Som framgår i tabell 3 ger jämförelser av antalet åtalsbeslut mellan 2009 och 2018 olika resultat, beroende på om man utgår från den tidigare eller den nya definitionen. Jämförelser som bygger på den tidigare definitionen är emellertid det som ger en korrekt bild av utvecklingen.

Sett till antalet utfärdade strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse är definitionsförändringens inverkan mindre.

Sammantaget bör dock försiktighet iakttas vid jämförelser av antalet personuppklarade brott i statistiken över handlagda brott 2018, med motsvarande uppgift i statistiken över uppklarade brott t.o.m. 2013.

Tabell 3. Antalet personuppklarade handlagda brott 2018 och antalet personuppklarade anmälda brott 2018 efter typ av beslut, samt förändring jämfört med 2009.

Beslutstyp	Person- uppklarade handlagda brott 2018	Person- uppklarade anmälda brott 2018	Person- uppklarade anmälda brott 2009	Personuppklarade handlagda brott 2018 jämfört med 2009		Personuppklarade anmälda brott 2018 jämfört med 2009	
	Antal	Antal	Antal	Antal	procent	Antal	Procent
Åtal	165 169	162 814	175 562	-10 393	-5,9	-12 748	-7,3
Strafföreläggande	32 554	32 503	37 736	-5 182	-13,7	-5 233	-13,9
Åtalsunderlåtelse	12 929	12 857	28 820	-15 891	-55,1	-15 963	-55,4

Definitionsförändringen har även en ökande effekt på resultatet när man jämför antalet personuppklarade brott mellan 2009 och 2018 för olika brottskategorier och brottstyper. Överlag innebär den förändrade definitionen att ökningarna överskattas, medan minskningar underskattas (se tabell 4). I de flesta fall går dock resultaten av utvecklingen i samma riktning, oavsett vilken definition som används i jämförelsen. För samtliga personuppklarade brott ger definitionsförändringen en skillnad på 1,0 procentenheter när man jämför med 2009, medan skillnaden bland de redovisade brottstyperna varierar mellan 0,0 och 3,2 procentenheter.

Tabell 4. Antalet personuppklarade handlagda brott 2018 och antalet personuppklarade anmälda brott 2017, efter brottstyper. Samt förändring jämfört med 2009.

Brottstyp	Person- uppklarade handlagda brott 2018	Person- uppklarade anmälda brott 2018	Person- uppklarade anmälda brott 2009	Handlagda person- uppklarade brott 2018 jämfört med 2009		Anmälda person- uppklarade brott 2018 jämfört med 2009	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Procent	Antal	Procent
Samtliga brott	210 652	208 174	242 118	-31 466	-13,0	-33 944	-14,0
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	25 068	24 889	31 922	-6 854	-21,5	-7 033	-22,0
Brott mot liv och hälsa (3 kap. BrB)	9 914	9 797	16 028	-6 114	-38,1	-6 231	-38,9
Misshandling	9 407	9 318	15 495	-6 088	-39,3	-6 177	-39,9
Olaga hot	5 107	5 074	6 790	-1 683	-24,8	-1 716	-25,3
Ofredande	1 738	1 736	2 517	-779	-30,9	-781	-31,0
Sexualbrott (6 kap. BrB)	5 442	5 429	3 641	+1 801	+49,5	+1 788	+49,1
Våldtäkt	1 313	1 307	1 832	-519	-28,3	-525	-28,7
Stöld- och tillgrepsbrott (8 kap. BrB)	27 008	26 653	44 965	-17 957	-39,9	-18 312	-40,7
Biltillgrepp	632	604	1 369	-737	-53,8	-765	-55,9
Stöld ur och från motordrivet fordon	608	604	1 330	-722	-54,3	-726	-54,6
Bostadsinbrott	681	671	862	-181	-21,0	-191	-22,2
Butiksstöld	18 959	18 838	31 195	-12 236	-39,2	-12 357	-39,6
Rån	988	942	1 424	-436	-30,6	-482	-33,8
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	13 716	13 310	17 743	-4 027	-22,7	-4 433	-25,0
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	3 559	3 519	7 044	-3 485	-49,5	-3 525	-50,0
Trafikbrott	43 630	43 592	51 374	-7 744	-15,1	-7 782	-15,1
Rattfylleri under påverkan av alkohol (inkl. narkotika)	8 873	8 868	14 882	-6 009	-40,4	-6 014	-40,4
Rattfylleri under påverkan av enbart narkotika	8 373	8 358	7 096	+1 277	+18,0	+1 262	+17,8
Narkotikabrott	51 931	51 601	47 132	+4 799	+10,2	+4 469	+9,5

Uppgifter som här inte redovisas över antalet personuppklarade brott 2018 (enligt den tidigare definitionen) kan beställas från Brås enhet för rättsstatistik.

Skillnad mellan definitionerna av personupplklaringsprocenten

Även måttet personupplklaringsprocent har justerats från och med 2014 års statistik över handlagda brott. Måttet redovisar andelen personupplklarade brott av samtliga handlagda brott under ett år. Det är i princip konstruerat på samma sätt som tidigare, med den skillnaden att det från och med 2014 beräknas på samtliga handlagda brott, i stället för på samtliga anmälda brott.

En fördel med definitionsförändringen är att nämnaren och täljaren i kvoten utgår från samma population, vilket rent statistiskt är mer korrekt. Måttet blir därmed också mindre känsligt för kraftiga upp- och nedgångar i antalet anmälda och personupplklarade brott till följd av stora ärenden. Tidigare kunde anmälda respektive personupplklarade brott i sådana ärenden infalla på olika sidor om ett årsskifte, vilket genererade stora svängningar i personupplklaringsprocenten. Fortfarande kan stora ärenden ha effekt på personupplklaringsprocenten, men då beror det på att de många besluten i ärendet är övervägande av en viss typ och därför snedvrider resultatet.

Definitionsförändringen har sammantaget en marginell inverkan på resultatet för personupplklaringsprocenten, och är således mindre än för de personupplklarade brotten. För samtliga brott ger definitionsförändringen en skillnad på 0,1 procentenheter 2018.

I tabell 5 nedan redovisas en jämförelse mellan resultaten avseende 2018, för den nya definitionen av personupplklaringsprocenten (andelen personupplklarade brott av samtliga handlagda brott) respektive den tidigare definitionen av personupplklaringsprocenten (andelen personupplklarade brott av samtliga anmälda brott) – dels totalt, dels för ett urval brottskategorier.

Tabell 5. Personupplklaringsprocenten beräknad med samtliga handlagda brott 2018 respektive samtliga anmälda brott 2018 efter brottstyp, samt skillnad mellan definitionerna i procentenheter.

Brottstyp	Personupplklarings- procent av samtliga handlagda brott 2018	Personupplklarings- procent av samtliga anmälda brott 2018	Skillnad mellan definitionerna
	Procent	Procent	Procentenheter
Samtliga brott	13,6	13,4	+0,1
Brott mot person (3–7 kap. BrB)	8,5	8,5	-0,1
Brott mot liv och hälsa (3 kap. BrB)	10,9	10,8	+0,0
Misshandel	11,2	11,2	-0,0
Olaga hot	9,4	9,5	-0,1
Ofredande	3,3	3,4	-0,1
Sexualbrott (6 kap. BrB)	22,9	24,2	-1,3
Våldtäkt	16,6	16,4	+0,1
Stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	6,0	6,0	+0,0
Biltillgrepp	5,5	5,4	+0,2
Stöld ur och från motorfordon	1,3	1,3	-0,0
Bostadsinbrott	3,8	3,9	-0,2
Butiksstöld	44,0	44,6	-0,6
Rån	11,4	10,9	+0,5
Bedrägeribrott (9 kap. BrB)	5,3	5,1	+0,2
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	1,9	1,9	+0,0
Trafikbrott	46,6	47,3	-0,6
Rattfylleri under påverkan av alkohol (inklusive narkotika)	76,8	76,3	+0,5
Rattfylleri under påverkan av enbart narkotika	56,8	58,4	-1,6
Narkotikabrott	48,5	48,4	+0,1

Uppgifter som här inte redovisas över personupplklaringsprocenten 2018 (enligt den tidigare definitionen) kan beställas från Brås enhet för rättsstatistik.

I tabell 6 redovisas skillnaderna mellan definitionerna av personupplklaringsprocenten för samtliga handlagda brott i regionerna. Skillnaden varierar, och den nya definitionen kan ge ett högre men även ett lägre resultat, vilket är viktigt att tänka på vid jämförelser över en längre tidsperiod.

Tabell 6. Personupplklaringsprocent beräknad med samtliga handlagda brott 2018 respektive med samtliga anmälda brott 2018 i regionerna, samt skillnad mellan definitionerna i procentenheter.

Region	Personupplklarings- procent av samtliga handlagda brott 2018	Personupplklarings- procent av samtliga anmälda brott 2018	Skillnad mellan definitionerna
	Procent	Procent	Procentenheter
Region Nord	17,4	18,1	-0,7
Region Mitt	15,7	15,0	+0,7
Region Stockholm	10,9	10,9	+0,0
Region Öst	15,3	15,1	+0,1
Region Väst	14,3	14,1	+0,3
Region Syd	13,3	13,1	+0,3
Region Bergslagen	15,1	14,9	+0,2

Ändring av regionstillhörighet och brottstyp

Från och med 2014 har även definitionerna av regionstillhörighet och brottstyp ändrats i statistiken.¹ Det innebär att regionstillhörighet alltid bestäms av den organisatoriska enhet som registrerat det beslut som avslutar handläggningen av brottet, och brottstyp bestäms av den brottskod som är registrerad på brottet vid tidpunkten för beslutet.

I den tidigare statistiken över upplklarade brott avgjordes regionstillhörighet och brottstyp på motsvarande sätt endast om brottsmisstanke inte fanns. Om brottsmisstanke fanns bestämdes regionstillhörighet och brottstyp i stället av den organisatoriska enhet som registrerat det första beslutet på brottsmisstanken, samt den vid tidpunkten aktuella brottskoden.

Förändringen innebär en enhetlig bestämning av region och brottstyp. Tidigare tillskrevs handlagda brott med misstänkt person den initialt registrerande regionen, trots att brottet sedan flyttats och handlagts i en annan region. I och med förändringen har viss överflyttning av brott skett mellan regionerna. I sammanhanget av hela revideringen, som beskrivs i den här bilagan, är dock påverkan av överflyttningen marginell.

Förändringen innebär att statistiken över handlagda brott är sammanvärdbar med statistiken över handlagda brottsmisstankar och misstänkta personer.

¹ Ändringen infördes i samband med publiceringen av korrigerad statistik över handlagda brott åren 2014-2016.